

ВИСНОВОК
антикорупційної експертизи
проекту постанови Кабінету Міністрів України «Про деякі питання щодо
відновлення пілотного проекту з внесення до Державного земельного
кадастру відомостей про земельні ділянки сертифікованими інженерами
землевпорядниками в умовах воєнного стану»

Картка проекту

Розробник проекту постанови: Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру	Мета проекту постанови – виконання вимог Закону України «Про Державний земельний кадастр» в частині запровадження внесення до Державного земельного кадастру відомостей (змін до них) про земельні ділянки шляхом надання відповідних повноважень державних кадастрових реєстраторів сертифікованим інженерам-землевпорядникам	Проект постанови надіслано відповідно до § 37 ² Регламенту Кабінету Міністрів України
--	--	--

Резюме антикорупційної експертизи

За результатами антикорупційної експертизи проекту постанови Національне агентство ідентифікувало корупціогенні фактори, які зумовлюють потребу в його доопрацюванні, а саме:

- відсутність у проекті постанови положень, які б визначали порядок внесення відомостей до переліку сертифікованих інженерів-землевпорядників, які в умовах воєнного стану здійснюють відповідні повноваження (далі – перелік), а також підстав для прийняття Держгеокадастром та Мінагрополітики рішень щодо погодження про внесення відомостей до переліку або відмови у внесенні відомостей;

- невизначеність у проекті постанови критеріїв встановлення черговості розгляду заяв (звернень) щодо надання доступу сертифікованим інженерам-землевпорядникам до Державного земельного кадастру (з дня їх надходження, реєстрації, інше), способу їх подання (у письмовому вигляді, у вигляді електронних даних тощо), вимог до їх змісту та форми, а також граничного строку їх розгляду;

- встановлення переваг для сертифікованих інженерів-землевпорядників, які отримали право реалізовувати повноваження щодо внесення відомостей про земельні ділянки до Державного земельного кадастру до 24.02.2022, порівняно із сертифікованими інженерами-землевпорядниками, які набуватимуть таке право згідно з вимогами, визначеними проектом постанови;

- неврахування вимог, визначених у п. 2.5.4.1.2 Заходів з виконання Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки, передбачених у додатку 2 до Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2023 № 220 (далі – Заходи).

Опис виявлених корупціогенних факторів

I. Встановлення або розширення дискреційних повноважень органу державної влади чи органу місцевого самоврядування, особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за відсутності

визначення вичерпних випадків, підстав, форм, строків, порядку здійснення таких повноважень, контролю за їх здійсненням та відповідальності за можливі зловживання під час їх здійснення

1. У проекті постанови передбачається внести зміни до Порядку реалізації пілотного проекту щодо внесення до Державного земельного кадастру відомостей про земельні ділянки сертифікованими інженерами-землевпорядниками, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1438 (далі – проект змін, Порядок відповідно), шляхом доповнення новим п. 46, у п.п. 1 якого встановлюється, що повноваження, визначені у п. 2 цього Порядку, здійснюються сертифікованими інженерами-землевпорядниками включеними до переліку сертифікованих інженерів-землевпорядників, які в умовах воєнного стану здійснюють відповідні повноваження, який затверджується Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру за погодженням з Міністерством аграрної політики та продовольства України.

Проте проектом постанови не визначено порядку внесення відомостей до переліку, а також підстав для прийняття Держгеокадастром та Мінагрополітики рішень про погодження внесення відомостей до переліку або відмови у внесенні таких відомостей.

При цьому відповідно до п.п. 1, 3 п. 2.5.4.1.2 Заходів передбачено розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту постанови Кабінету Міністрів України, яким: відновлено дію пілотного проекту щодо внесення до Державного земельного кадастру відомостей про земельні ділянки сертифікованими інженерами-землевпорядниками, зокрема у період дії правового режиму воєнного стану; запроваджено публічність моніторингу здійснення сертифікованими інженерами-землевпорядниками повноважень державних кадастрових реєстраторів.

Зазначене свідчить про недоліки, пов'язані із регламентацією прав та обов'язків фізичних та юридичних осіб, які реалізуються у правовідносинах з особами, уповноваженими на виконання функцій держави, що, як наслідок, може призвести до виникнення корупційних правопорушень.

Рекомендація НАЗК:

визначити у проекті постанови порядок внесення відомостей до переліку та підстав прийняття Держгеокадастром та Мінагрополітики рішень про погодження внесення відомостей до переліку або відмови у такому внесенні.

2. У п.п. 6 п. 46 Порядку (у редакції п.1 проекту змін) передбачається визначити, що розгляд заяв (звернень) щодо надання доступу сертифікованим інженерам-землевпорядникам до Державного земельного кадастру для здійснення повноважень, визначених у п. 2 цього Порядку, проводиться Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру у порядку черговості, але не більше 100 заяв (звернень) на місяць.

Однак проектом змін не визначено критеріїв встановлення черговості розгляду Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру відповідних заяв (звернень) (з дня їх надходження, інше), способу їх подання (в письмовому вигляді тощо), вимог до їх змісту та форми, а також граничного строку їх розгляду.

Зазначене свідчить про запровадження непрозорої адміністративної процедури, що може призвести до різного правозастосування та вчинення корупційних правопорушень під час реалізації владних повноважень відповідним центральним органом виконавчої влади.

Рекомендація НАЗК:

визначити у проєкті змін чіткі критерії встановлення черговості розгляду відповідних заяв (звернень), спосіб їх подання та вимоги до змісту, а також граничний строк їх розгляду.

II. Необґрунтоване встановлення пільг, переваг або інших привілеїв для юридичних та фізичних осіб

1. У п.п. 2 п. 46 Порядку (у редакції пункту 1 проєкту змін) передбачається додатково до вимог, встановлених законодавством, визначити критерії, яким мають відповідати сертифіковані інженери-землевпорядники з метою реалізації повноважень, визначених п. 2 Порядку, а саме:

стаж роботи сертифікованим інженером-землевпорядником становить не менш як п'ять років;

відсутність прийнятих Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру рішень про позбавлення сертифікованого інженера-землевпорядника кваліфікаційного сертифіката з підстав, визначених ст. 68 Закону України «Про землеустрій»;

середня кількість розроблених та поданих на внесення до Державного земельного кадастру документацій із землеустрою сертифікованим інженером-землевпорядником протягом останніх трьох років («за виключенням» періоду воєнного стану) становить не менше як 150 документацій із землеустрою у рік;

частка внесених до Державного земельного кадастру відомостей (змін до них) відповідно до розроблених та поданих на внесення до Державного земельного кадастру документацій із землеустрою сертифікованим інженером-землевпорядником протягом останніх трьох років («за виключенням» періоду воєнного стану) становить не менше 70% у рік.

Натомість у п.п. 3 п. 46 (у редакції п. 1 проєкту змін) пропонується визначити, що надання доступу до Державного земельного кадастру для здійснення повноважень, визначених у п. 2 цього Порядку, сертифікованим інженерам-землевпорядникам, які мали такий доступ до 24.02.2022, здійснюється за рішенням Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру на підставі звернень таких користувачів до зазначеної Служби. Надання доступу до Державного земельного кадастру іншим сертифікованим інженерам-землевпорядникам здійснюється відповідно до цих Порядку та вимог.

При цьому Закон України «Про Державний земельний кадастр», на виконання якого прийнято Порядок, а також Порядок у чинній редакції не встановлюють вимог до сертифікованих інженерів-землевпорядників щодо необхідності відповідати критеріям, передбаченим у п.п. 2 п. 46 Порядку (у редакції пункту 1 проєкту змін), з метою набуття права взяття участі у пілотному проєкті.

Так, згідно з п.п. 29 – 31 Порядку з метою набуття професійних знань, умінь та навичок, необхідних сертифікованим інженерам-землевпорядникам для здійснення повноважень державних кадастрових реєстраторів у рамках пілотного

проекту, проводиться стажування. Сертифіковані інженери-землевпорядники можуть проходити стажування за умови відповідності вимогам, зазначеним у ч. 4 ст. 66 Закону України «Про землеустрій». Сертифіковані інженери-землевпорядники, які мають досвід роботи на посаді державного кадастрового реєстратора не менше двох років, не потребують проходження стажування.

Таким чином, запропоновані проектом постанови зміни до Порядку призведуть до надання переваг для сертифікованих інженерів-землевпорядників, які отримали право реалізовувати повноваження щодо внесення відомостей про земельні ділянки до Державного земельного кадастру до 24.02.2022, порівняно із сертифікованими інженерами-землевпорядниками, які набуватимуть таке право згідно з вимогами, визначеними проектом змін.

У зв'язку з цим зазначені положення проекту змін не відповідають вимогам:

п. 8 ч. 1 ст. 92 Конституції України, якою встановлено, що виключно законами України визначаються: правові засади і гарантії підприємництва; правила конкуренції та норми антимонопольного регулювання;

ст. 6 Господарського кодексу України, згідно з якою загальними принципами господарювання в Україні, зокрема, є: забезпечення економічної багатоманітності та рівний захист державою усіх суб'єктів господарювання; свобода підприємницької діяльності у межах, визначених законом.

Слід також зауважити, що запропоновані проектом постанови зміни не враховують вимог п.п. 2 п. 2.5.4.1.2 Заходів, відповідно до яких передбачено розроблення та подання Кабінетові Міністрів України проекту постанови Кабінету Міністрів України, яким, зокрема, запроваджено можливість стажування сертифікованих інженерів-землевпорядників для здійснення повноважень державних кадастрових реєстраторів у рамках пілотного проекту у сертифікованих інженерів-землевпорядників, які вже здійснюють повноваження державних кадастрових реєстраторів.

Рекомендації НАЗК:

- виключити п.п. 2 п. 46 Порядку (у редакції пункту 1 проекту змін), а у п.п. 5 п. 46 Порядку (у редакції пункту 1 проекту змін) слово та цифри «підпунктах 2, 4» замінити словом та цифрою «підпункті 4»;

- передбачити у проекті змін положення щодо можливості стажування сертифікованих інженерів-землевпорядників для здійснення повноважень державних кадастрових реєстраторів у рамках пілотного проекту у сертифікованих інженерів-землевпорядників, які вже здійснюють повноваження державних кадастрових реєстраторів.

Висновок:

проект постанови містить корупціогенні фактори та потребує суттєвого доопрацювання.

Голова Національного агентства
з питань запобігання корупції

Олександр НОВІКОВ